

**Teksten by de útstalling oer Hannelshûs Hettema
en gerniers -
Tsjerkepaad Bitgum 2024**

**Texts at the exhibition about Hannelshuys Hettema
potato farmers -
Church Path Bitgum 2024**

Sjoch ek:

- > [Hettema tentoansteld – Etaazje 1 - erfgoed-fundaasje.nl](https://erfgoed-fundaasje.nl)
- > [Hettema Foto-reklamekampanje - erfgoed-fundaasje.nl](https://erfgoed-fundaasje.nl)
- > [Hettema Lito-reklamekampanje - erfgoed-fundaasje.nl](https://erfgoed-fundaasje.nl)

OANLIEDING HETTEMA ÚTSTALLING

De foto is nommen achter it spul fan 'e gernier Hendrik Gerrits Dykstra, no Berltsumerdyk 13.

Fyfde fan links: Tsjisse Hettema, lynjend tsjin de jirdkarre oan

Oanlieding ta dizze tentoanstelling is dat hannelshûs Hettema 125 jier bestien hat. Ja mear as dat. De firma wurdt offisjeel oprjochte yn 1898, mar Hette Tsjisses Hettema en syn frou Anne Fokkes van der Meer sitte al gâns langer yn 'e hannel. Sûnt har trouwen yn 1889 is Hette al keapman yn setierdappels, en ek koalrapen, sipels en earte. Anne is de motor achter it keapmanskip en fiert de administraasje.

Hette docht it sûnt 1918 wat kalmer oan fanwegen syn astma. Soan Tsjisse nimt it

roer oer; yn 1922 komt Fokke - alve jier jonger - ek yn 'e saak en wurdt de namme Hetteema Zonen.

Yn 1929 ferhuzet it haadkantoar nei Ljouwert. Yn 1971 nei Emmeloard. It kweekbedriuw bliuwt oant 1975 yn Bitgum ûnder lieding fan Herman Hetteema.

Yn 1991 wurdt ôfskie nommen fan Zonen, Hetteema wurdt NV, letter BV. En sûnt 1999 is it HZPC, nei de fúzje fan dit partikulier hannelshûs mei de koperaasje, de eardere aartsrivaal Z.P.C., de Coöperatieve Zaaizaad en Pootgoedhandel. Alle eardere inisjalen krije yn de nije namme in plak.

It jubileumboek dat by it 125-jierrich bestean yn 2023 útjûn wurdt, is skreaun troch de Bitgumer Jan Hoogland en it Hetteema-part stuolet op ynformaasje út it Hetteema-argyf dat berêst by de Stichting Erfgoed Fundaasje.

De stichting wurke mei oan de tarieding fan it predikaat Keninklike, dat takend waard yn 2023.

Wolle jo dat jo argyfmateriaal ek foar de takomst feilich steld wurdt? Nim dan kontakt op mei Erfgoed Fundaasje. Nim it besitekaartsje mei.

www.erfgoed-fundaasje.nl/oer_ús/

REASON HETTEMA EXHIBITION

The reason for this exhibition is that trading house Hetteema has existed for 125 years. Yes, more than that. The firm was officially founded in 1898, but Hette Tsjisses Hetteema and his wife Anne Fokkes van der Meer have been in the business for much longer. Since their marriage in 1889, Hette has been a merchant in seedpotatoes, as well as turnips, onions and peas. Anne is the driving force behind the merchantship and does the administration.

Since 1918, Hette has been taking things a bit more calmly because of his asthma. Tsjisse takes over the helm; in 1922 Fokke - eleven years younger - also joins the business and the name becomes Hette Zonen.

In 1929 the head office moves to Leeuwarden. In 1971 to Emmeloord. The breeding company remains in Beetgum until 1975 under the leadership of Herman Hette.

In 1991, Zonen is said goodbye, Hette becomes NV, later BV.

And since 1999, it is called HZPC, after the merger of this private trading house with the cooperative, is the former arch-rival Z.P.C., the Coöperatieve Zaaizaad en Pootgoedhandel. All initials from before have a place.

The jubilee book, which appeared in 2023 for its 125th anniversary, was written by the Beetgumer Jan Hoogland and the Hette part is based on information from the Hette archive held by the Stichting Erfgoed Fundaasje.

The foundation participated in the preparation of the request to obtain the predicate Royal, which was awarded in 2023.

Do you want your archive material to be secured for the future? Then register with Heritage Foundation. Take the visiting card with you.

www.erfgoed-fundaasje.nl/about-us/

Bedriuwsgewoewen

<p>Onze sorteerloods met bijliggende putten met</p> <p>Friesche Plantaardappelen.</p> <p>Geheel de inrichting van ons bedriuw stelt ons in staat al onze leveringen op het best te verzorgen en onze klanten in alle opzichten tevreden te stellen.</p> <p>Eén jaar een proefbestelling van onze plantaardappelen te doen, beteekent, dat gij in de toekomst onze vaste klant zult zijn.</p> <p>Overtuigt U door een proefbestelling bij het Huis</p> <p>HETTEMA ZONEN BEETGUM (Friesland), geleverd in zakken met het vlagmerk.</p> 	<p style="text-align: center;">SORTEERLOODS MET OPSLAGPLAATS</p> <p style="text-align: center;">Bedriuw HETTEMA ZONEN - BEETGUM (Friesland)</p>
---	--

De âldste loads fan hout oan 'e Liuwesingel yn Beetgum, set troch Hette Tsjisses omstrings 1910; ôfbrutsen 70-er jierren.

Foar de loads ierdappelen oan 'e bult: de âlde wize fan winteropslach yn ierdappelheppen.

Alheel links: de mêst fan in snikke dêr't de setters en konsumpsje-ierdappelen yn ferfierd waarden, ûnder oaren nei in fêst lisplak oan 'e Nijstêd te Ljouwert.

Achtern de loads is plak foar trije molkkij: de saneamde Hettema's foar eigen gebrûk.

Notre magasin et hangar pour conserver et faire le triage des plants de pommes de terre. Toute l'installation de notre exploitation agricole nous met en état de mettre tous nos soins à l'exécution des commandes, et de contenter les clients à tous points de vue.

Essayez une fois notre marchandise, et vous l'adopterez pour toujours. Donc, faites nous le plaisir de faire une commande, et vous serez décidé à acheter les Plants de Pommes de Terre continuellement à la maison

HETTEMA ZONEN
LEEWARDEN - FRISE
(Hollande).

Exigez sur vos sacs notre marque déposée:

MAGASINS DE TRIAGE.

Etablissements HETTEMA ZONEN - LEEWARDEN - FRISE (Hollande)

Ierdappelopslach anneks it hûs foar de bedriuwslieder. Rjochts de âlde houten loads

Liuwesingel 6, opslach en kweekromte foar ierdappels en blombollen

Komt naar Friesland onze bedrijven en aardappelvelden bezichtigen. Wij leiden U rond in vorenstaande auto.

Wilt Gij steeds verzekerd zijn van de beste

Friesche Plantaardappelen te ontvangen, vraagt ze dan van het Huis

HETTEMA ZONEN
Beetgum (Friesland) geleverd in zakken met het vlagmerk:

WOONHUIS, KANTOOR EN PAKHUIZEN

Bedrijf HETTEMA ZONEN - BEETGUM (Friesland)

Berltsumerdyk 18. Twa nije pakhuzen en in hearehûs, goed foar de p.r. Op 'e foto Fokke (links) en Tsjisse

De loads oan 'e Liuwesingel 6, boud yn 'e 30-er jierren

Business buildings

The oldest loads of wood on the Liuwesingel in Beetgum, set by Hette Tsjisses around 1910; broken 70s.

For the loads potatoes on the mound: the old way of winter storage in potato heaps. All the way to the left: the mast of a cargo boat in which the seed- and consumption potatoes were transported, among others to a fixed storage place at the Nijstad in Leeuwarden.

In the back of the storage building there is room for three dairy cows: the so-called Hetteema's, for own use.

Liuwesingel 6, storage and cultivation space for potatoes and bulbs.

Berlikumerweg 18. Two new warehouses and a mansion, good for the p.r.

Rintmaster

Hette Hetteema is hierder en tagelyk rintmaster foar syn lânhearre Ulbe baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg (1824-1904, kontroleur fan 'e belestings te Middelburg en dêr absint grûnbesitter te Bitgum, foarhinne op Grut Terhorne of Martena State.

Nei dy syn ferstjerren keapet Hette no en dan lân fan Ulbe syn dochter Ulbine Jeanne, troud mei Gerhard Anne baron van Till.

De bân mei de Schwartzenegs is net allinne saaklik: Hette en Ulbe kinne goed redendiele oer it leauwe, Ulbe is otterdoks herformd.

Der wurde ierdappels nei Middelburg stjoerd en kaarten komme dêrwei yn Bitgum. Ek letter fan Mefrou VanTill út Velp, benammen oan dochter Leen.

Hjirneist in makette fan it lân achter Groot Terhorne. Achter yn 'e tsjerke in makette fan Martena State.

Case manager

Hette Hetteema is tenant and at the same time manager for his landlord Ulbe thoe Schwartzenberg and Hohenlansberg (1824-1904), controller of the taxes in Middelburg and absent landowner in Bitgum, formerly on Grut Terhorne.

After his death, Hette now and then buys land from Ulbe's daughter Ulbine Jeanne, married to Gerhard Anne baron van Till.

The bond with the Schwartzenegs is not only business: Hette and Ulbe can reason well about the faith, Ulbe is orthodox reformed.

Potatoes are sent to Middelburg and cards arrive in Bitgum from there. Also letters from Mrs. VanTill from Velp, especially to daughter Leen.

Next to this is a model of the land behind Groot terhorne.

At the back of the church, a model of the castle.

It earizer en de p.r.

Har saaklike en nochteren ynstelling makket dat Anne van der Meer yn har generaasje ien fan 'e earsten is dy't brekt mei it earizer, se sil dat net opsette. It earizer is net allinne in statussymboal yn arbeiders- en boerefermiddens it is ek in soarte fan mytise ferbining mei de foarâlden en it ferline. Mytys is in grut wurd, mar net te grut yn dizzen: yn testaminten krijt it earizer betiden apart omtinken. En net om

de wearde fan it goud allinne, mar om de fererving dêr't de erflitter in sin by hat. It earizer koe trouwens ek fan sulver, koper en blik wêze, yn 'e Hettemafamylje trouwens wer net yn de tiid dêr't wy it no oer ha, dan wie 't wol fan goud. Wizânsje is dat de âldste bepezizzer it earizer fan har beppe erft, lykas in âldste namgenoat-muoikesizzer it erft fan har muoike.

Yn Anne har tiid is de oergong fan it dragen fan it earizer nei it ôfsetten dêrfan al wol oan 'e oarder. Mar yn Anne har famyljerûnte dan noch net: har suster en skoansusters toaie har dêr noch wol mei. Al sette guon dêrfan it om 1930 hinne ek ôf. Anne is har tiid foarút. Frjemde frou yn har fermidden.

*Anne hat har moadiues huodsje yn 'e hân.
Foto: J.F. Lomans, Ljouwert*

Neffens Anne har dochter Leen docht Anne it earizer net op omdat se it net passend achtet by har status as keapmansfrou. Om p.r.-redenen soenen je no sizze. En dat spilet net allinne as se letter oan 'e deftige Leane yn Huzum wennet, se hat it noait op hân. Op dit portret hat se in modieus huodsje yn 'e hân, dat is yn dizze

ensenearde entûraazje mei wenstige attributen yn 'e fotostudio net fan 'e fotograaf mar fan harsels – en sokke fan har huodsjes binne noch lang bewarre, op 'e souder by har dochter Leen.

Djoke en Anny Hetteema yn Frysk kostúm, om de p.r.

Ek út p.r.-beweechredenen stekke oarsom in heale ieu letter Anne har âldste beppesizzers Djoke en nammegenoot Annie har krekt ál yn âld-Frysk kostúm, kompleet mei sydsulver en gouden earizer. De fammen sette har op dizze wize mei alle nocht yn – en litte har ynsette en sa – by de ierdappelreklamekampanje fan Hetteema Zonen. Djoke hat it earizer fan har beppe Djoke op. It nij-Frysk kostúm is dan noch yn 'e maak, oars hienen Djoke en Annie dat grif oanlutsen.

Op it terras fan 'e Twa Damkes te Bitgummole

Djoke en Anny yn Frysk kostúm yn selskip fan setierdappelhannelers en -eksporteurs

Bûnsfeest fan de Nederlansche Bond van Exporteurs van Aardappelen yn Krasnapolsky te Amsterdam. Oan 'e linker tafel links yn 'e midden: Djoke Hettema, rjochts wat mear nei achteren: Annie Hettema, beide wer yn Fryske klaaiïng. Sieuse froulju yn Sieus kostúm binne ek fan 'e fan partij, mar foar dy is it noch har deistige dracht.

*Earder stekt ek Janke Leenderts Runia (Berltsum 1884-1954) har yn Frysk kostúm, nei alle gedachten allyksa yn it ramt fan 'e setierdappelpromoasje, yn har rûnten wie it dragen doe al út de moade. Hjir spilet mooglik p.r. yn Cultura-ferbân (1919-1922). Janke har bruorren Anne en Piter binne beide ierdappelhannelers en lid fan 'e Firma Cultura, har sweager Doekle van der Schaaf is dat allyksa
Foto: J.H Slaterus, Ljouwert*

The ear iron and the p.r.

Her business-like and down-to-earth attitude means that Anne van der Meer is one of the first in her generation to break with the ear iron, she will not do that. The earring is not only a status symbol in workers' and farmers' circles, it is also a kind of mythical connection with the ancestors and the past. Myth is a big word, but not too big in this one: in wills, earring sometimes gets special attention. And not just for the value of the gold, but for the inheritance that the inheritor has an interest in. In fact, the earring could also be made of silver, copper and tin, in the Hettema family, not again in the time we are talking about, then it was made of gold. The tradition is that the eldest grandchild inherits the earring from her grandmother, just as an eldest namesake-aunt inherits it from her aunt.

In Anne's time, the transition from wearing the earring to taking it off was already on the agenda. But not yet in Anne's family circle: her sister and sisters-in-law are still

involved. Although some of them stopped it around 1930. Anne is ahead of her time. Strange woman in their midst.

Dûbeld kryt – woekerwinsten?

Anne Fokkes van der Meer komt út in laach fan gerniers, arbeiders, skippers en (Billt)boeren. As dochter fan in gernier-ierdappelkeapman hat se sa't skynt hannelsgeast yn har fermogen. Mei har winkelnearing yn koloniale waar en oar krudeniersguod docht se goede saken. Op har toanbank stean steefêst twa blikkerjende glêzen bokalen mei fergees snobbersguod – klantebining. Mar oan dy binning sitte sa't liket ek skealike kanten.

Yn 'e 19e, begjin 20e ieu is it by de measte Bitgumer arbeiders klearebare earmoed. Dy kinne net altyd daliks ôfrekkenje en moatte needtwongen by Anne wol even yn 't kryt stean. Dat kin. Yn dy tiid wurdt dan ornaris op in swart buordsje mei wyt kryt set wat de skuld is. Dat giet oan 'e hân fan tekens: fjouwerkantsjes, trijehoekjes en rûntsjes. As de arbeiders dan lang om let betelje sille, rekkenet Anne mei dûbeld kryt. Dat wol sizze, de skuld wurdt fermannichfâldige mei in faktor dy't Anne binlik achtet, al nei persoan, cq húshâlding.

Dat fertelt sawat fiifensantich jier neitiid Gryt, ien fan har klanten, mei fûle eagen en in skel lûd. Dy wennet as famke fan in jier of sân om 1910 hinne yn in krot achteryn it Bitgumer Hoarslân, mei in hele smite bruorren en suskes.

As Gryt mei har suskes en bruorkes nei skoalle rint, dogge se dat op bleate fuotten yn 'e berm lâns om sokken en klompen te sparjen. As Gryt har jierdei hat, ferswijt se dat op skoalle, want se ha neat om op te traktearen.

Neffens Leen Hetteema, de dochter fan Anne, is har mem beslist net út op it oppotten fan woekerkapitaal oer de rêch fan Gryt-en-dy hinne. Anne en Hette litte de sinten rojaal rôlje. Se ynvesteare, se skaffe as ien fan 'e earsten yn Bitgum tillefoan oan – benammen ek foar de hannel nei 't bûtenlân – en in diktafoan om de soannen hannelstalen leare te litten, se wreidzje it hûs út mei kantoar, litte twa nije pakhuzen sette. Om soks op te bouwen binne se foar harsels heel sunich.

En de winsten floeie op 'en doer nei it wurkfolk werom, is Anne har oertsjûging. Se leverje ommers aloan mear wurkgelegenheid. 'Hetteema' wurdt de grutste wurkjouwer yn Bitgum en omkriten.

Mar stean bliuwt de earmoed by oaren.

As it dûbel kryt by Anne har beppesizzers te praat komt, wurdt dit oppeneard: beppe Anne hat mei har ekonomys ynsicht fiks bydroegen oan it begjinkapitaal fan 'Hetteema', mar se wie beslist net ynklauwerich en deun, krekt konsjinsjeus. En: beppe wie in leave frou en mem, en in héle leave beppe.

Double chalk – usury profits?

Anne Fokkes van der Meer comes from a family of potato farmers, farm workers and skippers. As the daughter of a potato merchant, she seems to have business acumen in her abilities. With her shop in colonial products and other groceries she does good business. On her counter there are always two sparkling glass jars with free snobbery - customer bonding. But it seems that there are also harmful sides to that bond.

In the 19th and early 20th centuries, poverty prevailed in Beetgum for most farm workers. They can't always pay Anne immediately and are forced to close a loan. That's possible. The debt is usually written on a black board with white chalk. This is based on signs: squares, triangles and circles. If the workers will eventually pay, Anne reckons with double chalk. That is to say, the debt is multiplied by a factor that Anne considers to be essential, even after the person.

About seventy-five years later Gryt, one of her customers, tells this with angry eyes and a screeching voice. She lives as a seven-year-old girl around 1910 in a shanty at the back of the Beetgumer Horsland, with a whole bunch of brothers and sisters. Terrible poverty.

When Gryt walks to school with her siblings, they do so barefoot along the roadside to save on socks and clogs. When Gryt has her birthday, she hides it at school because they have nothing to treat.

According to Leen Hetteema, Anne's daughter, her mother is definitely not out to accumulate usurious capital over the backs of Gryt and her father and mother. Anne and Hette let the cents roll generously. They invest, they are one of the first in Beetgum to acquire a telephone - especially for trade abroad - and a dictaphone to let their sons learn business languages, they expand with an office, built two new warehouses.

And the profits flow back to the workforce, is Anne's conviction. After all, they provide more and more employment opportunities. 'Hetteema' becomes the largest employer in the village and the surrounding area.

But poverty remains with others.

When the double chalk comes to talk with Anne's grandchildren, this is claimed: grandma Anne contributed with her economic insight to the initial capital of 'Hetteema', but she was definitely not clumsy and cheeky, just conscientious.

And: grandma was a dear wife and mother, and a very dear grandmother.

Dit binne Fokke Dirks van der Meer * Menaam 1835 † dêr 1918
en Magdalena Harkes Tækema * Menaam 1833 † dêr 1911,
gerniers en ierdappelkeaplju te Menaam.

It binne de âlden fan Anne Fokkes van der Meer, mei har man Hette Hettema de
grûnlizzer fan hannelshûs Hettema.

It binne ek de foarâlden fan 'e ierdappelhannelers Harke Fokkes van der Meer en
Fokke Harkes van der Meer, dy't in hannelsgearwurking hie mei syn neven Tsjisse en
Fokke Hettema.

These are Fokke Dirks van der Meer * Menaldum 1835 † there 1918
and Magdalena Harkes Tækema * Menaldum 1833 † there 1911
potato farmers and -merchants in Menaldum.

They are the parents of Anne Fokkes van der Meer, with her husband Hette Hettema
the founder of trading house Hettema.

They are also the ancestors of the potato traders Harke Fokkes van der Meer and
Fokke Harkes van der Meer, who had a trading partnership with his cousins Tsjisse
and Fokke Hettema.

Ierdappelhutkoffer fan Hette Hettema Potato hut case from Hette Hettema

**Hette Hettema giet mei ferskillende
ierdappelrassen nei Dútslân
om se dêr oan 'e man te bringen.
Hy hat syn stalen yn dizze hutkoffer.**

Ut: *De ierdappel* – Wrâldoriïntaasje –
Lês -en lesbrief.

Te keap hjir achter yn 'e tsjerke.

De gernier stoppe in grutte hutkoffer
fol mei ferskillende dikke
mûzen. Nee, net levende grize
mûzen! Mei ierdappels dy't mûzen
hite. Om dy yn Dútslân sjen te litten.
Dêr kaam syn nij pak oerhinne.
Hy klapte it saakje ticht en
joech syn wiif in stevige hân.
Mei in fleurich sin en moai waar
stapte er de nije dei yn op 'e tram
nei de stêd. Dêr naam er de trein

rjochting Dútslân.
Doe't er weromkaam, hie er allegear
Dútse klanten yn 'e bûse. Op
papier. Mei hantekeningen yn fette inkt.

En sa rôlen har ierdappels út de
lege lannen fierder en fierder fan
hûs.

Djipper en djipper Dútslân yn. Nei
it buorlân België - Flaanderen en
Walloanië. Nei de waarme fjilden
fan Frankryk, de kâlde ekers yn
Denemarken.

Uteinlik nei de kusten fan Cuba,
de havens yn Sjina. Nei de leechlannen
fan India, de heechlannen
fan Java en nei de steppen fan
Ukraïne.

**Hette Hetteema goes with different
potato varieties to Germany
to sell.
He has his samples in this trunk.**

From: *De ierdappel* – Reading and lesson book.
For sale here at the back of the church.

The potato farmer stopped a large trunk
full of different thick
mice. No, not living gray
mice! With potatoes that are called mice.
To show in Germany.
His new suit came over that.
He locked the trunk and
gave his wife a firm hand.
With a happy mood and beautiful weather
he stepped into the new day on the tram
to the city. There he took the train
towards Germany.
When he came back, he had much
German customers in the pocket. On
Paper. With signatures in bold ink.

And so their potatoes rolled out of the
low lands further and further from
house.
Deeper and deeper into Germany. After
the neighboring country Belgium - Flanders and

Wallonia. To the hot fields
of France, into the cold fields of
Denmark.
Finally to the shores of Cuba,
the ports in China. To the lowlands
of India, the highlands
of Java and to the steppes of
Ukraine.

Lês- en lesbrieff

Lês- en lesbrieff foar jong en âld, hûs en skoalle.
Utjûn troch Frysk en Frij, € 7,50.
De opbringst is foar it ûnderhâld fan dizze tsjerke.

Reading and teaching letter

Reading and reading letter for young and old, home and school.
Published by Erfgoed Funaasje-Frysk en Frij, € 7.50.
The proceeds are for the maintenance of this church.

In ierdappelsou fan Hette Tjitzes Hetteema út omstrings 1880, syn inisjalen binne yn it hout kerfd.

Hjir ek in ierdappelboar, ierdappelsikersbakje en in ierdappelgriep.

Kist met voorgekiemde plantaard-appelen, die gereed staan om te worden geplant: daarmede...
Door de plantaardappelen...
waren en in kiembakjes langzaam...
laten voorkleem, verkrijgt men een betere opbrengst.
Wilt gij goed gesorteerde, kiemkrachtige

Frische Plantaardappelen,
vraagt ze dan van het Huis
HETTEMA ZONEN
BEETGUM (Friesland),
geleverd in zakken met het vlagmerk:

PLANTBOOR EN KIST MET VOORGEKIEMDE PLANTAARDAPPELEN

Bedrijf HETTEMA ZONEN - BEETGUM (Friesland)

A potato strainer of Hette Tjitzes Hetteema from around 1880, his initials are carved into the wood.

Here also a potato drill, as searcher's bowl, and a potato gripe.

Personielsreiskes

Alle jierren is der in personielsreiske, mei dêroan keppele in seis-gongen-diner. Dat giet ek troch as Tsjisse al blyn is.

Baas Tsjisse, op 'e foto achter twadde fan links, is by sa'n gelegenheid mei wurknimmers oan it 'baaien'.

Yn 1965 binne der noch acht arbeiders, bûten de lêste bedriuwslieder Geert Torensmas: sjoch it Wurksteatboek.

Staff trips

Every year there is a staff trip, with a six-course dinner linked to it. This continues even if Tsjisse is already blind.

Boss Tsjisse, in the photo at the back second from the left, is swimming, 'baing', with employees on such an occasion.

In 1965, there were still eight workers, apart from the last company manager Geert Torensmas: see the Employment Book.

Bedriuwslieder

In bedriuwslieder wurdt oansteld foar it ierdappel- en blombollebedriuw. Dy krijt mei syn húshâlding in apart hûs mei dêrachter kweekromte en opslach foar de setters en de bollen, sjoch de foto by Bedriuwsgedriuwen.

Ien fan 'e langst sittenden is Sipke Dykstra, hjir mei syn frou Pytsje Hoekstra yn 'e blommen by gelegenheid fan syn 40-jierrich jubileum by Hetteema.

Dykstra is in tûk foaroanman. Mar hy wurdt in kear troch Tsjissebaas op it festje spuid as er in allyksa tûk meitinkende arbeider tafoeget: 'Jim hoege net te tinken, dat wurdt foar jim dien', in gongber klisjee yn dy tiid.

As er mei pensjoen giet, wurdt er fêste tûnman op 'e Twa Damkes.

Business leader

A company manager is appointed for the potato and flower bulb company. He and his family get a separate house with breeding space behind it and storage for the setters and the bulls, see the photo at Bedrijfsgebouwen.

One of the longest-serving members is Sipke Dijkstra, pictured here in te flowers with his wife Pietje Hoekstra on the occasion of his 40th anniversary at Hettema.

Dijkstra is a smart front man. But he is once spat on by Tsjissebaas when he adds an equally clever thinking worker: 'You don't have to think, that will be done for you', a popular cliché at the time.

When he retires, he becomes a permanent gardener at the Twa Damkes.

It wurk fan 'e bidders

Het sorteeren der plantaardappelen wordt gedaan door onze vaste en vak-kundige werklieden, die in ons eigen landbouwbedrijf het geheele jaar werkzaam zijn. Alle oogen zijn gericht op de planters op de sorteermachine, opdat geen zieke of gestoken planters in de zakken komen.
Stelt gij er belang in om uw

Friesche Plantaardappelen

zoo zorgvuldig gesorteerd te ont-vangen, verlangt ze dan van het Huis

HETTEMA ZONEN
BEETGUM (Friesland),

geleverd in zakken met het vlagmerk:

HET SORTEEREN DER PLANTAARDAPPELEN

Bedrijf HETTEMA ZONEN - BEETGUM (Friesland)

Rjochts op de foto: Baas Tsjisse

On the right in the photo: Boss Tsjisse

It bedriuw Hettema Zonen wurdt drûgen troch de arbeid fan 'e bidders.

Se hawwe in prominint plak yn de meartalige reklamekampanje.

Opmerklik is dat Tsjisse Hettema nochal wat anargisten ûnder syn persoanel hat, ûnder oaren de Althuzens. Se meie graach redendiele oer religy en polityk.

WORK OF THE HARD WORKERS

The company Hettema Zonen exists by the labor of the hard workers.

They have a prominent place in the multilingual advertising campaign.

It is noteworthy that Tsjisse Hettema has quite a few anarchists among his staff,

among others the Althuzens. They like to argue over and over again about religion and politics.

Saaklik transport en tagelyk fertier

De ierdappels wurde mei hynder en wein ferfierd, letter is de tram in útkomst.

De Hetteima's binne ien fan 'e earsten dy't yn Bitgum in auto oanskaffe: in T-Ford - B722. In félosypêde, wat fytsen en motors gongen dêroan foarôf.

Hjir poseart Tsjisse drûch yn 'e fotostudio op in motor.

By de Ford: Fokke Hetteima. Letter permitteare de hearen har ûnder oaren in Buick en in Terraplane B722, hjir Gosse Hetteima dêrby op 'e foto.

Fokke skaft in boat oan - de Simmerdream - dêr't er mei syn ynternasjonale sakepartners oer de marren fart; ûnder in slokje wurde hannelskontrakten taret en mooglik ôfsluten. Fokke hâldt syn hannen dêrfoar frij, in skipper riedt foar de rûte.

Business transport and entertainment at the same time

The potatoes are transported by horse and cart, later the tram is a solution.

The Hettemas are one of the first to buy a car in Bitgum: a T-Ford - B722. A vélocupède, some bicycles and motorbikes preceded it.

Here, Tsjisse poses dryly in the photo studio on a motorcycle.

At the Ford: Fokke Hettema. Later, the gentlemen allow her, among other things, a Buick and a Terraplane B722, here Gosse Hettema in the photo.

Fokke Hettema acquires a boat - de Simmerdream=the Summerdream - on which he sails across the lakes with his international business partners; in which trade contracts are prepared and possibly concluded. Fokke keeps his hands free for that, a skipper prepares the route.

Pylder mei romeinske faas út Bolonje, krigen fia in Italiaanske hannelsrelaasje.

Pillar with Roman vase from Bologna, obtained through an Italian trading relationship.

Yn 'e fitrine hjirneist: in panne as relaasjegeskink foar Hettema fan setierdappel-hannelshûs Romagnoli yn Castel D'Aiano yn 'e Bolonese Apeninen.

Achterop stiet: *HETTEMA-ROMAGNOLI "Una vera amicizia" – In echte freonskip.*

Decorato a mano. Mei de hân fersierd.

Romagnoli is ek noch folop yn bedriuw.

De panne rekke by in ierdappelgefjocht oan diggels, mar is toch noch beholden.

In the display case next to this: a think board as a relationship gift for Hettema from trading house Romagnoli in Castel D'Aiano in the Bolognese Apennines.

On the back it says: *HETTEMA-ROMAGNOLI "Una vera amicizia" Decorato a mano.*
Decorated by hand.

Romagnoli is also still fully operational.

The wall plate turned at a potato fight in pieces, but was still preserved.

Onze helden

Yn it tinkboek fan HZPC wurde de oprjochters en firmanten fan Hettema *Onze helden* neamd.

Neiteam hat dêr in skalk each op.

Our heroes

In the memory book of HZPC, the founders and partners of Hettema are called *Our heroes*. Ofspring is not amused.

L'Ordre du Mérite Agricole

Fokke Hettema wurdt yn 1951 bejeftige mei de *Oarder fan Lânboufertsjinsten* - Frânsk: *L'Ordre du Mérite Agricole*. It is ien fan 'e sechstjin ministeriële oarders fan 'e Frânske republyk. Oprjochte yn 1883 en ôfskaft yn 1963 en ferfongen troch de *National Order of Merit*.

De oarde wurdt yn it sterk agrarysk oriïntearde Frankryk heech oanskreaun.

Order of Agricultural Merits

Fokke Hettema is in 1951 endowed with the *Order of Agricultural Merits* - French: *L'Ordre du Mérite Agricole*.

It's one it is one of sixteen ministerial orders of the French republic.

Set up in 1883 and abolished in 1963 and replaced by the *National Order of Merit*.

Yfke Doekeles van der Schaaf, Baukje (Bobby), Anna (Annie, Anne), Hette en Fokke Hetteema, yn 'e salon oan 'e Fonteinstyrijtte

Bedriuwslieder

In bedriuwslieder wurdt oansteld foar it ierdappel- en blombollebedriuw. Dy krijt mei syn húshâlding in apart hûs mei dêrachter kweekromte en opslach foar de setters en de bollen, sjoch de foto by Bedriuwsgewoanens.

Ien fan 'e langst sittenden is Sipke Dykstra, hjir mei syn frou Pytsje Hoekstra yn 'e blommen by gelegenheid fan syn 40-jierrich jubileum by Hetteema.

Dykstra is in tûk foaroanman. Mar hy wurdt in kear troch Tsjissebaas op it festje spuid as er in allyksa tûk meitinkende arbeider tafoeget: 'Jim hoege net te tinken, dat wurdt foar jim dien', in gongber klisjee yn dy tiid.

As er mei pensjoen giet, wurdt er fêste tûnman op 'e Twa Damkes.

Business leader

A company manager is appointed for the potato and flower bulb company. He and

his family get a separate house with breeding space behind it and storage for the setters and the bulls, see the photo at Bedrijfsgebouwen.

One of the longest-serving members is Sipke Dijkstra, pictured here in te flowers with his wife Pietje Hoekstra on the occasion of his 40th anniversary at Hettema. Dijkstra is a smart front man. But he is once spat on by Tsjissebaas when he adds an equally clever thinking worker: 'You don't have to think, that will be done for you', a popular cliché at the time. When he retires, he becomes a permanent gardener at the Twa Damkes.

Personielsreiskes

Alle jierren is der in personielsreiske, mei dêroan keppele in seis-gongen-diner. Dat giet ek troch as Tsjisse al blyn is.

Baas Tsjisse, op 'e foto achter twadde fan links, is by sa'n gelegenheid mei wurknimmers oan it 'baaien'.

Yn 1965 binne der noch acht arbeiders, bûten de lêste bedriuwslieder Geert Torensma: sjoch it Werksteateboek.

Staff trips

Every year there is a staff trip, with a six-course dinner linked to it. This continues even if Tsjisse is already blind.

Boss Tsjisse, in the photo at the back second from the left, is swimming, 'baing', with employees on such an occasion.

In 1965, there were still eight workers, apart from the last company manager Geert Torensma: see the Employment Book.

By it kweken en de hannel heart fertier

De ierdappelkwekers en -keaplju binne geregeldwei in dei deropút.

Boppe:

Ierdappelkwekers en -eksporteurs op Skiphol.

Djoke en Anny Hettema, dochters fan Tsjisse en Trui, hawwe har yn Frysk kostúm stutsen.

Under:

Wer in útsje, Skiphol lûkt: kwekers en eksporteurs in moaie dei fuort.

Uters links: Durk Gerbens Brouwer; twadde rige, links: Leny Hettema, fierders ûnder oaren: Arjen Sybrens van der Schaaf, Albert Harkema (boekhâlder), Durk Sybrens

van der Schaaf, Bauk Gerbens Brouwer, Rients Joukes Wartena, Nynke Gerbens Brouwer, Sybrens Arjens van der Schaaf (dir. Fobek), Richtsje Synes Nauta, Sybe Harmens Andringa, Reimer Rientses Wartena, Maaïke Arjens van der Schaaf, Wieger Hellema (kommissaris Hettema), Rom Hannema, Dukke Andringa, Doekele Gerbens Brouwer, Piter Gerbens Brouwer.

In feestmiel fan seis gongen yn Hotel De Kroon te Ljouwert.

Oan it haad fan 'e linker tafel: Yfke Doekeles van der Schaaf en Fokke Hettema; sydkant: Doekele Gerbens Brouwer, Djoke Hettema, Wieger Hellema.

Achter de tafel: Leny Hettema, Herman Hettema, Lyb Dykstra.

Oan it haad fan 'e rjochter tafel: Tsjisse Hettema, dêrneist sys suster Leen. Dêrachter Aldert Nooitgedagt, Anny Fokkes Hettema en Bobby (Bauk) Fokkes Hettema.

In addition to work, there is room for relaxation

The potato growers and merchants are regularly out for a day - among others a day away to Schiphol.

De Twa Damkes

Hettema Zonen ferhuzet yn 1929 mei it kantoar nei Ljouwert yn 'e Fonteinstrjitte, de nûmers 75, 77 en 79 en op Vondelstrjitte nr 1, dêr't suster Leen wennet.

Tsjisse seit nei tsien jier: Fan boer soe ik hear wurde, mar dat is my net slagge. Hy makket it bestek foar in lânhûs en ûntwerpt dat mei boere-reiden tek en dêromhinne tunen mei alderhanne beammesoarten, in hôf, in fiver. En hy lit dat bûtenút sette, yn it Bosk tusken Bitgum en Bitgummole yn. Op syn stik lân dat de Twa Damkes hyt.

It hûs wurdt tekene troch arsjitekt Catharinus Johan Wierda fan It Hearrenfean en set troch it boubedriuw fan Tsjisse syn bestjoerskonfrater Petrus J.W. Koopmans te Bitgum.

Oan it úteinlike resultaat gean ferskillende ferzys foarôf.

Alles is ûntwurpen neffens de Nije Styl, lykas ek de huzen yn Ljouwert binne.

De tunen wurde oanlein mei rjochthoekige perken en paden. Yn dy trant is ek de flierbedekking en de meubels útfierd, lykas de nije krepeau's. Mar omdat gjin ôfstân dien wurdt fan al it âlde húsrie, is it einresultaat wat in allegaartsje.

Itselde giet op foar de tún, de oanstelde túnman, Sipke Dykstra, is in romantikus. Hy hâldt it net tusken de perken: de strakke borders bolje út fan barokke oerdied. Mar dat wurdt oersjochte, it hat allegearre syn sjarme.

Op 'e foto links boppe de fiver; dêrneist de homeie, dy't útkomt op it rinpaad neist de grutte dyk. Alheel rjochts it hofke, mei grientetún, beistruken, appel- en

parrebeammen. Achterhûs de blommetún mei paden. Dêrachter it boulân mei de namme de Twa Damkes.

Achter dat stik leit in seize. Op beide stikken kweekt Tsjisse ierdappels en tulpen. Tuskenbeiden leit in minuskúl betonnen brechje, dêr't Trui Tsjisse hoeden oerhinne liedt as er blyn wurden is.

De Twa Damkes

In 1929, Hetteema Zonen moves with the office to Leeuwarden in Fonteinstraat, numbers 75, 77 and 79 and on Vondelstraat no. 1, where sister Leen lives.

Tsjisse says after ten years: I was going to become from lord farmer, but that didn't succeed. He has a country house built in the Bosk between Beetgum en Beetgumermolen.

The house is designed by architect Catharinus Johan Wierda in Heerenveen and built by the construction company of Petrus J.W. Koopmans in Beetgum. The final result is preceded by different designs.

Everything is designed according to the New Style, just like the houses in Leeuwarden were.

The gardens are laid out with rectangular beds and paths. The floor covering and the furniture have also been designed in this vein, as have the new crepeaus. But because no distance is taken from all the old housewares, the end result is a bit of a mixed bag.

The same goes for the garden, the appointed gardener, Sipke Dykstra, is a romantic. He does not keep it between the limits: the tight borders ooze with baroque excess. But that is overlooked, it all has its charm.

In the picture on the left above the pond; in addition to the drive way, which opens onto the walkway next to the main road. All the way to the right is the courtyard, with a vegetable garden, orchards, apple and pear trees. Behind the house the flower garden with paths. Behind it is the agricultural land called the Twa Damkes. Behind that piece lies a siege. On both pieces, Tsjisse grows potatoes and tulips. Between the two lies a minuscule concrete gap, over which Trui leads Tsjisse when he has become blind.

Tsjerkebeurske fan Anne Tsjisses Hetteema.

Inisjalen op it dekseltsje: A.H.

Dat dit beurske gâns ferdrage moatten hat, is dúdlik: de boaium is der finaal út.

Church purse of Anna Tjitzes Hetteema.

Initials on the lid: A.H.

It is clear that this wallet has had to endure a lot: the the bottom is completely worn out.

Neigeraden komme de soannen fan Tsjisse en Trui ek yn 'e saak:

-Hette, benammen foar hannelskontakten yn 't bûtenlân;

sjoch filmke as Hette ierdappels keurt: [Aardappelteelt in De Streek in Noord-Holland \(Hettema\), ca. 1955-1960 \(youtube.com\)](#):

-Herman, as haad fan 'e kwekerij.

Hjir op 'e foto Hette mei syn frou Rigt Arjens van der Schaaf, dochter fan Arjen Douwes van der Schaaf, ierdappelkeapman te Bitgummole.
Ierdappelhannelers trouwe gauris yninoar om.

Dit sulverobjekt is in rjappel fan 't ras *Spunta* yn edelmetaal getten ta eare fan it ôfskie fan Herman Hettema, kweker fan it ras *Hettema*, letter neamd *Amarilla* - fanwegen de earste letters AM: Aardappel Moeheid-resistint.

The sons of Tsjisse and Trui are also involved in the firm:

-Hette, mainly for business contacts abroad

-Herman, as head of the potato breeding.

Here in the photo Hette with his wife Rigt Arjens van der Schaaf, daughter of Arjen Douwes van der Schaaf, potato merchant in Beetgummolen.
Potato traders often intermarry.

This silver object is a potato of the breed *Spunta* cast in precious metal in honor of the farewell of Herman Hettema, grower of the breed *Hettema*, later called *Amarilla* - because of the first letters AM: Potato Fatigue-resistant.

Bolleteelt

Hettema is in grutte wurkjouwer yn 'e omkriten.

Ek de bolleteelt ferget gâns spesjalistise hollen en hannen.

Op 'e foto's Gosse Hettema yn 'e bollefjilden oan 'e Sânwei by Bitgum. Achter him de Buick?

Tsjisse en Fokke achter it Bosk.

Tsjisse hat yn syn blinens letter in tear gefoel yn 'e fingers ûntwikkele. Op tulpeútstallingen wurdt him permitteard om de blommen te befielen. Hy kin dan guon soarten by namme neame.

Yn 1965 nimme Anna Hettema en Doekele Gerbens Brouwer it bou- en bollebedriuw oer.

Letteroan wurdt it tulpe-affearen oerdien oan Jan Nauta.

Op 'e foto hjirachter: yn 'e auto dochter Tryntsje Nauta, Geartsje Nauta, Neel de Boer, Afke Nauta en Njisk Nauta, mei heit Jan.

Bulb cultivation

Hettema is a large employer in the area.

Bull breeding also requires a lot of specialist heads and hands.

In the photos, and Gosse Hettema in the bull fields on the Sânwei near Beetgum.

Behind him the Buick?

Tsjisse and Fokke behind the Bosk.

During his blindness, Tsjisse later developed a tender feeling in his fingers. At tulip exhibitions he is allowed to touch the flowers. He can then mention some species by name.

In 1965 Anna Hettema and Doekele Gerbens Brouwer take over the farm and bulb business.

Later, the tulip affair is handed over to Jan Nauta.

In the photo behind: in the car daughter Tryntsje Nauta, Geartsje Nauta, Neel de Boer, Afke Nauta and Njisk Nauta, with father Jan.

Patatfabryk fallyt

Hettema Zonen komt mei nije rassen dy't gaadlik binne foar patat en tsjips.

Herman Hettema wurdt foarsitter fan 'e begeliedingskommisje by it ûntwikkeljen fan nije rassen gaadlik foar de snack.

De ûntwikkeling neamt Herman revolusjonêr: yn 1960 wurdt 38.000 ton ierdappels foar dy yndustry ferboud, yn 1962 al 77.000 ton en yn 1981 822.000.

Hettema Zonen wreedet begjin 80-er jierren út mei in fabryk foar patat yn Kerkrade. Dat wurdt in debakel.

De dochters fan Fokke, Anne en Bobby, sjitte finansjeel by.

Fokke sei yndertiid: Jild meitsje is maklik, jild beheare is slim dreech.

Potato chip factory bankrupt

Hettema Zonen comes with new varieties that are suitable for fries and chips.

Herman Hettema becomes chairman of the advisory committee in the development of new varieties suitable for the snack.

Herman calls the development revolutionary: in 1960, 38,000 tons of potatoes were grown for that industry, in 1962 already 77,000 tons and in 1981 822,000.

Hetteema Zonen expands in the early 80s with a factory for fries in Kerkrade. That will be a debacle.

Fokke's daughters, Anne and Bobby, contribute financially.

Fokke once said: 'Making money is easy, managing money is very difficult'.

Lytse en grutte gerniers

Gerben Reimers Brouwer

* Sjoelema state ûnder Menaam 1829 † Bessebuorren ûnder Bitgum 1914

en Brechtsje Folkerts Damsma

* Zomorzorg op Dyksterhuzen † Bessebuorren 1921, de namme fan har heit Folkerts Hendriks Damsma, stiet boppe de doar by 't koar.

Dizze lju bebuorken sa'n 40 hektare. Se kinne oer 'eigen' lân rinne fan Sjoelema state oan 'e Sânwei ûnder Menaam, fia de Hege Wier, it Hoarslân ûnder Bitgum en Berltsum, Zomorzorg op Dyksterhuzen oan Ingelum ta. Mar soksoarte opskeppende ferhalen waard oare boeren ek wol tadichte.

Dizze libbensgrutte portretten út omstrings 1875 tsjutte op status en sprekke fan earbied.

Small en large potatoe farmers

A potatoe farmer and his wife: Gerben Reimers Brouwer en Brechtje Folkerts Damsma (the name of her father is above the entrance). These people had a farm of about 40 hectares.

They can walk across their 'own' land under the area of five villages. But such boastful stories were also told about other large land users.

These life-size portraits from about 1875 indicate status and speak of reverence.

Grut Fellingwurd

Op 'e foto: Grut Fellingwurd of Fjouwerhûs yn 'e buorskip Fjouwerhûs tusken Menaam en Bitgum, omstrings 1905.

Rjochts, ûnder de ko, feefersoarger Hindrik Theunis Papa, dêrneist foar de gelegenheid ûnder de ko, Germ Reimers Brouwer, yn wite jûpe Durkje, foaroan by de grêft Brechtsy, alheel links Nynke Goasliga en Reimer Germs en by har poppeweintsje Hinke.

Grut Fellingwurd omstrings 1970

Der wenje dan trije húshâldings. De blommetún wurdt brûkt as moestún. Oaljeferve op paniel fan Bouke van der Sloot. Makke yn opdracht fan 'e

Friesche Mij van Landbouw foar in jierkalinder mei ûnderskate pleatstypen.

Grut Fellingwurd neffens de foto fan 1905

De twa skilderstikken binne makke troch reizgjende artysten yn opdracht.

Great Fellingwurd

On the photo: Great Fellingwurd or Fjouwerhûs in the hamlet of Fjouwerhûs between Menaldum and Beetgm, around 1905.

On the right, under the cow, livestock keeper Hendrik Theunis Papa, next to him Gerben Reimers Brouwer, for the occasion under the cow, Dirkje in a white skirt, in the front by the ditch Brechtje, on the far left Trijntje Jacobs Gosliga and Reimer Gerbens Brouwer and by her baby carriage Hendrikje.

Big Fellingword around 1970

Three families live there. The flower garden is used as a vegetable garden. Oil paint on panel by Bouke van der Sloot. Made on behalf of the Friesche Mij van Landbouw for an annual calendar with different farm types.

Big Fellingword according to the photo from 1905

The two paintings were commissioned by traveling artists.

Nij Fellingwurd

Reimer Gerbens Brouwer

* Bessebuorren 1856 † Bitgummole 1929

en **Nynke Jabiks Goasliga** * Bitgummole 1856 † dêr 1936

Sjoch de grêven op it tsjerkhôf, rigel 16.

Boeren op Grut Fellingwurd en sûnt 1913 op Nij Fellingwurd.

As Reimer en Nynke fan Grut Fellingwurd ôf moatte omdat de skoansoan fan 'e eigner derop komt, nimme se it beslút om op eigen lân dêrneist in nije pleats te setten – no Bitgumerdyk 23. Dat is in stikmannich gewinten fierderop nei Bitgum. Op 'e homeiepeallen sil de namme **Nij Fellingwurd** komme, mar dat is net yn praktyk brocht.

Hjir buorkje

- Reimer Gerbens Brouwer en Trijntje Jacobs Gosliga
- Gerben Reimers Brouwer en Antje Dirks van der Schaaf
- Dirk Gerbens Brouwer en Baukje van Dokkumburg (húshâldster)
- Albrecht Reimers Wartena en Baukje Antje Anema,
yn Maatskip Wartena mei Jouke Wartena.

Portraits of Reimer Gerbens Brouwer - son of Gerben Reimers - and Trijntje Jacobs Gosliga have to leave Grut Fellingwurd, they decide to set up a new farm on their own land - now Bitgumerdyk 23. Bitgum. On the gate pillars the name of te farm should be called: **Nij Fellingwurd**, but this has not been put into practice.

Piipúthimmelders

1

Sulveren piipúthimmelder fan Reimer Gerbens Brouwer

* Súdhoek St.-Anne, Sate 3, 1802 † Sjoelema state ûnder Menaam 1871, boer op Sjoelema state.

Op 'e kop in hûntsje, symboal fan trou.

Op 'e stopper de inisjalen R.G.B.

2

Piipúthimmelder fan syn soan Gerben Reimers Brouwer

* Sjoelema state 1829 † Bessebuorren ûnder Bitgum 1914, gerner-bouboer op Bessebuorren.

Dizze úthimmelder wurdt yn 'e famylje hazzesprong neamd, nei it sterke bonkje yn 'e achterpoat fan dit bistke, dêr't sokke oprommers meast fan makke waarden. Mar dit attribút is fabriseard fan 'e snaffel fan in wylp.

Op 'e stopper de inisjalen G.R.B.

Pipe cleaners

1

Silver pipe cleaner of Reimer Gerbens Brouwer

* Súdhoek St.-Anne, Sate 3, 1802 † Sjoelema state under Menaam 1871, farmer on Sjoelema state.

On the head a dog, symbol of loyalty.

On the stopper the initials R.G.B.

2

Pipe cleaner of his son Gerben Reimers Brouwer

* Sjoelema state 1829 † Bessebuorren under Bitgum 1914, gardener-potato farmer on Bessebuorren.

In the family, this cleaner is called sprong of a hare, after the strong bone in the hind leg of this animal, from which such scavengers were mostly made. But this attribute is fabricated from the beak of a curlew.

On the stopper the initials G.R.B.

Sulveren horloazje-opwiner

Sulveren horloazje-opwiner fan Doekele Doekeles de Boer, boer op Dyksterhuzen ûnder Bitgummole.

Oan 'e ien kant stiet in pleats mei in heaberch en yn 'e fierte in mole, oan 'e oare kant in pleats mei in tsjerke.

Sulversmid: Paulus Riddersma Cabboes * Oldersum 1805 + Ljouwert. Wurksom te Ljouwert as sulversmid, triedwurker en keapman fan 1835 oant syn ferstjerren.

It geheel is yn it orizjinele doaske bewarre.

Silver watch winder

Silver watch winder of Doekele Doekeles de Boer, farmer at Dijksterhuizen below Beetgumermolen.

On one side there is a farm with a haystack and in the distance a mill, on the other side a farm with a church.

Silversmith: Paulus Riddersma Cabboes * Oldersum 1805 + Leeuwarden. Workes in Leeuwarden as a silversmith, thread worker and merchant from 1835 until his death.

The whole is kept in the original box.